

AP-KJEMPEN: Forskning rundt Koreakrigen har satt forsker Kjetil Skogrand på sporet av tidligere Ap-sekretær Haakon Lies nære samarbeid med USA-ambassaden i Oslo. (Arkivfoto: Geir Bolstad)

«Krig i Korea» var ikke den første publikasjonen som Haakon Lie påtok seg å distribuere for sine amerikanske venner.

Toppen av et isfjell?

Da Nichols skrev til Washington for å be om ekstra penger til Korea-brosjyren, fortalte han at «Hittil har Arbeiderpartiet assistert USIE med å reprodusere og distribuere informasjon uten omkostninger». Som et eksempel nevnte han en pamflett om atomenergi, som Haakon Lie hadde gitt ut noe tidligere – i Arbeiderpartiets navn. Denne brosjyren var et forsvar for den amerikanske holdningen til kontroll av kjernekraft – og den var altså utarbeidet av amerikanerne selv.

Nichols understreket at Arbeiderpartiet var «den mest effektive organisasjon til å gi assistanse til USIE i mange av dets distribusjonsprosjekter». Han la også til at be løpet som Haakon Lie hadde bedt om til Korea-brosjyren, «bare er en brøkdel av verdien som allerede er mottatt fra Arbeiderpartiet». Sannsynligvis siktet han til de

store summene som USIE indirekte hade spart ved å la Arbeiderpartiet trykke og distribuere byråets informasjonsmateriale.

Lie innrømmer

Haakon Lie har vært intervjuet som en del av forskningsprosjektet om Koreakrigen. Han innrømmer at det er godt mulig at Ted Olson skrev brosjyren om Koreakrigen, og han bekrefter at det var Olson som sto bak brosjyren om atomenergi. Lie understreket at det var et nært forhold mellom ham og ansatte ved ambassaden – i særlig grad med Olson.

Hvor omfattende var samarbeidet mellom ambassaden og Haakon Lies partikontor? Det er ikke foretatt noen systematisk gjennomgang av amerikanske arkiver for å bringe på det rene hvor mange publikasjoner som amerikanerne fikk Lie til å utgi i årenes løp. Lie selv har sagt at det ikke var ofte amerikanerne utarbeidet materiale for Arbeiderpartiet. Men arkivmaterialet viser klart at det må ha dreid seg om flere

publikasjoner før 1950, og det er all grunn til å tro at samarbeidet fortsatte senere. For ordens skyld; Haakon Lie satt som partisekretær i Arbeiderpartiet helt til 1969.

De som mottok og videreformidlet dette materialet må ha trodd at det var utarbeidet av Arbeiderpartiet.

Uvitende

Hadde de sett nøye etter på Korea-brosjyren, ville de riktignok ha sett at Arbeiderpartiets navn ikke sto påtrykt. Men de mange distributørene i fagbevegelsen og parti, som arbeidet gratis for å spre materiale fra Youngstorget, visste neppe at det de leverte ut i virkeligheten var amerikansk propagandamateriale. Mange ville nok ha lest materialet med andre øyne, dersom de hadde visst hvem som var forfatter.

Kilder: Arbeiderbevegelsens Arkiv, Oslo, brosjyresamlingen; National Archives, Washington og Sütland; RG 59, 795,00, Oslo Embassy. Reisen til USA var støttet av Norges forskningsråd og Institutt for Forsvarsstudier.

Haakon den MEKTIGE

Haakon Lie (88) har nærmest viet hele sitt liv til arbeiderbevegelsen, og har skapt mange debatter. Statsminister Einar Gerhardsen kalte ham i sin tid for «Sjefen». Her er noen av Ap-kjempens meritter:

- Lie var en sterkt engasjert partisekretær for Arbeiderpartiet fra 1945 til 1969. Han styrte partikontoret med jernhånd, og brennemerket mange opposisjonelle som kommunister.
- Var Israel-venn, og en pioner i norsk utviklingshjelp på 1950-tallet.
- På Arbeiderpartiets første åpne landsmote i 1967, ble Lie refset for åpen scene av sin tidligere venn og forbundsfelle Einar Gerhardsen. De to ble først venner igjen på Lies 80-årsdag ved hjelp av Jens Chr. Hauge.
- Aktiv ja-mann i Europabevegelsen fram mot folkeavstemningen i 1972.
- I 1987 sjokkerte Lie norske TV-seere da han ba Dagsrevyens Åsulv Edland dra til helvete. Edland hadde sekunder før spurt Lie om arbeiderbevegelsens forhold til CIA under og etter krigen.
- Lie knuste Rune Gerhardsens snillisme-utspill fra talerstolen i Oslo Arbeidersamfunnet i 1992.
- Lie var et av nøkkelvitnene som kunne belyse de uheldige alliansene mellom Arbeiderpartiet, LO og de hemmelige tjenestene.
- Selv har Lie skrevet mange historiske bøker om det politiske liv – de fleste har startet diskusjoner og strid.
- er Haakon Lie bosatt i Florida, USA.

SOMMERENS BILLIGSTE BESTSELGERE

NORLI
Bokhandel

- Minette Walters: Scold's Bridle Kr. 127,-
- John Grisham: The chamber Kr. 129,-
- Elizabeth George: Playing for The Ashes Kr. 139,-
- Frederick Forsyth: The Fist of God Kr. 129,-
- Sara Paretsky: Tunnel Vision Kr. 128,-
- Cormac McCarthy: All the Pretty Horses Kr. 89,-
- Cormac McCarthy: The Crossing Kr. 139,-
- Allan Follom: The Day after Tomorrow Kr. 98,-
- Raymond Carver: Short Cuts Kr. 59,-
- James Crumley: The Mexican Tree Duck Kr. 98,-

Kryss av ved ønsket bok, og send hele annonsen til:

Olaf Norlis Bokhandel a.s.
UNIVERSITETSGT. 20 2A,
0162 OSLO, TELEFON: 22429135

NAVN: _____
ADR: _____
POSTNR/STED: _____
MEDLEM AV INTERBOKNETJEN